

14/6 Tina Ångar. Se artikel inne i tidningen.

26/6 Kollsjökväll. Samling vid Shell Akerö kl. 20.00.
Medtag stövlar, myggstift och fika. Ledare: Staffan Müller.

4/9 Nära till naturen. Aktiviteter kring Naturvårdsverkets kampanj.

22/9 Resa till Falsterbo. Se artikel inne i tidningen.

Utdrag ur DOF:s sommarprogram.

1/6 Nattsångare. Denna kväll ska vi lyssna på de nattsångare som kommit till Borlängetrakten. Samling vid Stora Tuna kyrka kl. 21.00.
Ledare: Owe Olsson.

30/7 Vadarexkursion till dammarna i Grängesberg. Samling vid Grängesbergs järnvägsstation kl. 10.00.
Ledare: Bertil Rahm.

Se även kommande annonser. Väl mött!!!

*Leksands
Fågelklubb*

INFORMATIONSBLAD

1-88

- REA - REA - REA - REA - REA - REA - REA - REA - REA -

UTGÅENDE VAROR SÄLJES TILL STARKT REDUCERADE PRISER !!!

PRISERNA GÄLLER SÅ LÅNGT LAGRET RÄCKER

CLAS OHLSON AB

INSJÖN 0247/14000

KOM IN

OCH FYNDA

FRÅN VÅR

REA-LISTA!

FÖRST TILL

KVARN....

Läkaren. Passar alla
töcken, jernar och
sårer. Praktisk när man
44 lösa eller större utan att
vika av. Högkvalitet.
Vikt endast 40 gram. Drive
med 4 st. B114 batterier.
med 4 Lev. med batterier
och 1.8 m snöre.
nr 34-628 29:-

19:-

MÅLA SJÄLV!
Byggsatt sommar och 12
reglerade med utan dekor-
måling. Endast med ut-
lösnings 24 timmar. För den
som kan göra en personlig
sats.
nr 24-154 190:-

129:-

29:-

Lämplig med 90 cm lång
plasthandtag. Hållare.
Diam. 9 mm. Kraftig utlö-
snings med 1.8 m och 2 m
nr 30-1790 48:-

29:-

Beskrivning av stål för
8 st batterier typ R20 i
serie 88 8 V. Med tryk-
kopplingsmekanism. Motore-
varde 075. Stårka
190/27/26 mm. 13.90
nr 22-1164 13.90

8:-

Guidemotors, för utlö-
snings av tunn plåt. m.
Längd 17 cm.
25-281, 282, 283, 48-75
25-284, 285, 286, 48-75
25-288, 289, 48-75
25-290, 291, 48-75
nr 22-1172 Par 2 st 18.90

30:-/st

Högkvalitet med 5 m med
släpp 25 1164.
nr 22-1712 Par 2 st 18.90

5:-/ 2st

Tvåhands-
pe för hand och
40 cm lång plast-
handgarnad

Tvåhands
starkt (30) som utlöses
genom kopplingsmekanism
knoppar till 1.8 m och 2 m
nr 32-2111 27.50
nr 32-2147

15:-

Består av cyklar, lådar,
batterier, gränser mm. 90
cm. Innehåller 2
+ kassa med ut-
lösningsmekanism.
nr 30-1330 13.30

- REA - REA - REA - REA - REA - REA - REA - REA -

UTGÅENDE VAROR SÄLJES TILL STARKT REDUCERADE PRISER !!!

PRISERNA GÄLLER SÅ LÅNGT LAGRET RÄCKER

CLAS OHLSON AB

INSJÖN 0247/14000

VARO: 9.00 - 18.00

LÖRD: 9.30 - 15.00

Leksands
Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD

Ansvarelig utgivare: Staffan Müller Sturollasgattu 3
793 00 Leksand tel. 0247-134 95

Redaktion: Staffan Müller, Kjell Leander,
Ove Östberg och Conny Hansson.

Medlemsavgifter Vuxna.....50:-
1988: Familjemedlemmar.....25:-
Ungdom född 1967 och senare...25:-

Adressändringar: Skriftligt till Bo Alexandersson
Tillasvägen 19 793 00 Leksand

Bankgiro: 456-4373 Postgiro: 438 26 34-6

Tidskriften ges ut 3 ggr/år. Fågelklubbens medlemmar
erhåller tidningen utan kostnad.

INNEHÅLL:

Om våra mesar.....4	Ugglevaka.....22
Rapport från Årsmötet...5	Berguven.....24
Årsberättelse.....7	Ungdomsarbete.....25
Ekon. Årsberättelse...10	Musik vid Tina ängar...26
Myggor.....12	Upprop om Tornfalk.....27
Gärdsmyg.....14	Nära till naturen.....28
Tranans år 1988.....13	Falsterbo igen.....29
Projekt Pilgrimsfalk...18	Inventeringsområde.....30
Mental försumning.....20	Specialinstrument.....31
	Program.....32

Omslagsbild: Sädesärla.

Foto: Viking Olsson/N.

OM VARA MESAR.

I föregående nummer av info-bladet utlovades en inledande artikel om våra mesar. Av utrymmesskäl får vi här nöja oss med att introducera artikelserien. Mesarna är ju främst vinterfåglar hos oss. De finns här året om, men under sommarhalvåret får de konkurrens av alla sjönsjungande flyttfåglar och kommer då i skymundan. Därför kan det finnas skäl i att inleda höstens info-blad med en beskrivning av mesarna. Vår del av landet är gynnsamt för de olika mesarterer-

na. Frånsett Lappmesen, som har en nordligare utbildning, finns alla olika mesar i Leksandstrakten. Låt vara att Entitan här lever vid sin nordgräns, men på lämpliga ställen kan även den observeras här. Tofsmesen är kanske den mest underhållande av mesarna. Ihärdigt ger den sig till känna om den anser sig störd i sitt revir. Fågeln är också mycket imponerande i sin klara dräkt. Njut av Gunnar Lind:s fina bild här ovan, så lovar vi att berätta mer om Tofsmesen i nr 2/88.

RAPPORT FRÅN ARSMÖTET.

Ett ovanligt stort antal medlemmar hade i år mött upp på Kajen för att avvara det sedvanliga årsmötet. Efter ingående förhandlingar bjöd Kirka på kaffe och det visades bilder från året som gått.

Formalia.

Traditionellt fick Staffan Müller hålla i klubban även på detta årsmöte. När frågorna om mötet kunde godkända styrelsens ageranden under 1987 var avklarade valde sen ny styrelse för detta år. Några radikala grepp hade ej tagits av valberedningen utan alla 5 ledamöterna valdes för ännu ett år.

Angenäma problem.

Mallorcaresan som debatterades blev ett angenämt minne. Inte blev heller resan mindre angenäm när det visade sig att den gick med ett rejält överskott. Mötet beslutade att resefonden skulle ta emot överskottet. Därtill beslutades att delar av överskottet skulle läggas på en resa till Falsterbo som planeras gå av stapeln i mitten av september (se vidare om resan på annan plats i denna skrift).

Uvarna.

Vidare diskuterades om en utökning av UV-engagemanget. Anders Sjölund i Almo har erbjudit sig att stå som värd för ännu ett utpar. Fågelklubben noterade tacksamt detta och lovade

att tillskjuta handkraft och medel som behövs för att förverkliga iden.

Stadgeändrig.

Sedan föreslogs vissa stadgeändringar som i korthet innebär följande. Kalendariet i stadgarna aktualiseras efter de förhållanden som råder i dag då verksamhetsåret följer kalenderåret till skillnad från tidigare då fågelklubbsåret tog slut den sista september. Styrelsen får viss utökad delegation på ekonomiska beslut. Det sistnämnda efter vissa korrekta anmärkningar från revisorerna under föregående årsmöte.

Övrigt.

För övrigt kunde ordföranden rapportera från ett synnerligen aktivt föreningsår som framförallt innebär att fler medlemmar påtagligt ökat sina insatser för föreningen. Ordföranden avslutade mötet med att visa bilder från året som gått och passade på att särskilt omnämna tre medlemmar som utfört enastående insatser under året: Sören Stenberg, Bosse Alex och Henry Pollack.

Väl mött till ett nytt aktivt fågelklubbsår! STAFFAN.

Blå Kärrhöken bevakar inkräktaren. Foto: Staffan Lind.

Blå Kärrhöken blev ny häckningsfågel i vår kommun. Det fantastiska gnagaråret bidrog till att rovfågelåret blev ett av de bästa under senare år. Foto: Gunnar Lind.

ARSBERÄTTELSE FÖR LEKSANDS FÅGELKLUBB 1987.

Leksands Fågelklubb har avslutat sitt 11:e verksamhetsår. 1987 har dominerats av en resa till Mallorca samt nya uppgifter för Berguvskommitten.

Fågelmässigt blev 1987 synnerligen intressant.

Den osannolikt blöta sommaren hindrade ej Törnskatorna från att häcka. Denna fågel är ju annars mest förknippad med torrsomrar och värme.

Gråhakedoppingen dyker upp alltmer regelbundet och torde snart tillhöra vår häckfågelfauna.

Årets stora fågelhändelse blev annars den goda tillgången på rovfåglar som p.g.a gnagarstammens storlek, häckade på ovanligt många ställen i vår kommun.

Fjällvråk och jorduggla rapporterades från ett stort antal hyggen. Detta lockade många fågelskådare.

Data.

Medlemsantalet var 547. Av dessa var 139 under 26 år.

Styrelsen, som bestått av:

Staffan Müller, ordf.

Göte Bergqvist, sekr.

Bo Alexandersson, kassör

Henry Pollack och

Hans Jansén,

har träffats till protokollförda möten vid 4 tillfällen under året.

Sigvard Lind och

Hans G Wessmark

har varit revisorer.

Valberedningen har bestått av:

Sören Stenberg,

Sven-Olov Hällgren och

Birger Blomqvist.

Verksamhet.

60 av fågelklubbens medlemmar har planerat och genomfört en resa till Mallorca. Som reseledare där fungerade Staffan Müller och Rolf Wahl.

Under ledning av en lokal guide, besöktes många fina fågellokaler och resan kan ses som en höjdpunkt i verksamheten under året.

För att finansiera resan, har främst ungdomarna givits möjlighet att arbeta in merparten av resekostnaden.

Pappersinsamling, batterisortering, tipspromenader, lotterier och skogsplantering har gjort det relativt enkelt att skaffa en god ekonomi för resan.

Av övriga utflykter blev orrspelet och Kollsjövandringen mest uppskattade.

Flera mycket fina fotokvällar genomfördes under året. Många besökare kom till träffar med Bo Kristiansson, Ragnar Nyberg, Börje Norberg m.fl.

Vinterfågeltaxeringen gick i år att genomföra under drägliga förhållanden. Två grupper var ute.

Örnutfodringen har blivit en "tung" verksamhet under vinterhalvåret. Jordbrukare och polis har numera fått upp ögonen för vår verksamhet och bidrar med flera ton kött till den synnerligen positiva örnutfodringen.

Genom ett samarbete med DOF har ett nytt Berguvspar för avel, placerats hos Fågelklubben.

Insjögruppen har under hösten byggt en voljär. Bengt Östberg är fodervärd åt uvarna, vars ungar varje år kommer att ges frihet i kommunen.

Spridda rapporter om uvobservationer under året, medför att optimismen kring avelsparet ökar. Den nya hanen som ersatte den i fjol förolyckade hanen, släpptes under våren.

Sören Stenberg har inlett en studie på Tornfalkens häckningsmiljö.

Sören har satt upp ett antal holkar och plattformar, främst i skogsbiotoper. Det är möjligt att falcken ändrar vanor i och med förändringarna i skogs- och jordbruket. Det skall bli mycket intressant att följa utvecklingen.

40 Rapphöns har under året utfodrats i Heden. Bo Trudevall har stått som värd. Några fåglar kommer att frisläppas till barmarks-säsongen, resten efter ägg-läggningen under försommarren. Med hjälp av en ruv-

ningsmaskin skall en ny kull ungar kläckas och frigges nästa år.

Limsjöns framtid har debatterats under många år. Äntligen har Leksands kommun föreslagit åtgärder som finns med i budgetförslaget för 1989. Med rätt experthjälp kan Limsjön bli en mycket attraktiv fågelsjö även i framtiden.

Fågelklubbens skogskomite har genomfört 12 träffar med Skogsvårdsstyrelsen. Många skyddsvärda skogsområden står under avverkningshot. Årets arbete har bl.a resulterat i skyddsåtgärder för Fjällbergsområdet, Ljusbodarna, vid Gryssen och i Kilen.

DOF:s skogskomite arrangerade, med vår medverkan, en mycket givande skogsexkursion för kommunstyrelsen och berörda förvaltningar i kommunen.

Naturreservatet Prästön i Insjön underhålls sedan 1 juli 1987 av Leksands Fågelklubb. Detta ingår i ett försök att decentralisera förvaltning och skötsel av reservaten i landet.

Fågelklubben medverkar i kommunens batteriinsamling. Ca 3 ton batterier sorterades under 1987 av våra medlemmar. Med den sorteringsmängden befinner sig vår kommun i tätskiktet i landet. De försök med källsortering som nu genomförs kommer att följas med stort intresse av oss.

Uvprojektet utökar verksamheten. Spridda Uv-rapporter förekom under året. Var det manne "vår" unge som visade sig. Foto: Ulf Bond.

Ett inventeringslag om 12 personer har, under Gunnar Linds ledning, startat en studiecirkel som syftar till att ge en ökad kunskap om våra rovfåglar. Samt utbilda inventerarna i metoder, som skall resultera i en totalundersökning av ett stort skogsområde i västra Leksand.

Fågelklubbens informationsblad har givits ut med 3 nummer under 1987. En del missar med monteringen har skett. Bildkvaliteten har varit ojämn men skall åtgärdas. Inköpet av en persondator har inneburit en ovärderlig

förenkling av hanteringen av bokföring, medlemsregister och ordbehandling.

Dalaradion har som vanligt uppmärksammat vår verksamhet vid flera tillfällen. Som slutord måste sägas att vi säkert måste finna oss i att bli föremål för ett än större intresse.

Natur- och miljöfrågorna har kommit in i det svenska folkhemmet för att stanna. I vår kommun är det Leksands Fågelklubb som företräder dessa frågor på det ideella planet, med ett engagemang och på ett sätt som lovar gott inför framtiden.

Leksand den 21 februari 1988.

Staffan Müller.

På uppdrag av styrelsen för Leksands Fågelklubb.

EKONOMISK ARSBERÄTTELSE.

Balansräkning.

TILLGANGAR	ING. BALANS	PER. SALDO	UTG. BALANS
110 Bank	25980.69	11219.55	37200.24
130 Kundfodringar	3000.00	500.00	3500.00
SUMMA TILLGANGAR	28980.69	11719.55	40700.24

SKULDER/EGET KAPITAL

210 Leverantörsskulder	2615.40	1115.75	1499.65
230 Medl. avg för 1988	0.00	3500.00	3500.00
250 Balans. resultat	23156.84	2085.30	25242.14
270 Resefond	3208.45	7250.00	10458.45
SUMMA SKULDER/EGET KAP.	28980.69	11719.55	40700.24

Resultaträkning.

INTÅKTER

310	Medlemsavgifter	16065.00
320	Tidningen	3394.00
321	Prenumerationer	780.00
325	Annonser	7000.00
330	Räntor	1482.49
340	Kommunalt bidrag	4270.00
355	Arvoden	400.00
360	Lotterier	21579.90
361	Varuförsäljning	1615.00
363	Arrangemang	5575.00
365	Resor	102002.60
370	Örnutfodring	3210.00
371	Rapphönsprojekt	450.00
372	Uvprojekt	2011.00
390	Övriga intäkter	36810.00

SUMMA INTÅKTER

206644.99

KOSTNADER

420	Tidningen	15323.10
425	Annonser	3121.50
430	Räntor	392.06
440	Kontorsmaterial	3152.05
441	Porto	3561.20
460	Lotterier	12038.00
463	Arrangemang	1434.00
465	Resor	141513.10
470	Örnutfodring	2600.00
471	Rapphönsprojekt	2772.50
472	Uvprojekt	1736.55
480	Inventarier	279.00
485	Dator	13500.00
490	Övriga kostnader	3136.63
495	Årets överskott	2085.30

SUMMA KOSTNADER

206644.99

Leksand den 21 februari 1988.

Bo Alexandersson.

På uppdrag av styrelsen för Leksands Fågelklubb.

MYGGOR — MALARIA — MOSKITOS.

Staffan Müller.

Myggor i olika former återfinns överallt på jordklotet. De uppträder med flera tiotusental arter och ställer många gånger till stor förtret. Reseskildringarnas fruktade moskiter är helt enkelt stickmyggor. De förekommer i Sydamerika men är till utseendet och beteendet väldigt lika våra myggor.

Malaria.

Malaria och gula febern är två sjukdomar som på många håll i framför allt varmare trakter kan ställa till våldsamma tragedier.

P.g.a myggornas ettriga beteende gentemot människan, har de kartlagts noga.

Äggen kan läggas på de mest skilda ställen, beroende på vilken art det gäller. Larverna kan leva i jorden, i vattnet, i förmultnande växter och djur m.m.

De myggor vi känner till, har kommit till så att honan lägger små kolonier av ägg i en vattensamling. Larverna lever sedan fritt i vattnet och kan i stora stäm ses fjädra upp och ned i det grunda vattnet. Larverna käkar medan de med vidöppna munnar passerar vattenskikten. Belägna strax under vattenytan andas de in luft.

Även som puppor är myggorna rörliga. Med hjälp av sina små andningsorgan, s.k sifoner, hänger de fast vid vattenytan. Blir puppan skräm, kan den flaxa i väg mot botten, men p.g.a sin låga specifika vikt, flyter den snart upp till ytan igen.

Efter ett antal skinnöms-

ningar är puppan så redo att ta steget ut i lufthavet. Som regel lever den där i någon månads tid.

Varför malaria?

Det kan vara av intresse att ta reda på varför inte vi i Sverige drabbas av malaria när vi i stort sett har samma myggor här som där.

Malaria eller frossa som sjukdomen också kallas för, sprids genom en underfamilj myggor som på ett fint språk kallas Anophelinae. Sjukdomen framkallas av en encellig parasit som lever i myggan. Så sent som för hundra år sedan dog det i Sverige flera hundra människor i frossa eller malaria. Det är den till synes obetydliga myggan *Anopheles maculipennis* som i vårt land sprider sjukdomen. Hos oss förekommer 3 former av denna mygga. 2 av dessa faller under vintern i dvala, vilket gör att malaria-parasiten som är livsduglig under max 6 veckor dukar under av brist på blod! Den 3:e formen däremot, rasen *Antroparvus*, försjunger inte helt i dvala p.g.a vinterkylan. Arten finns hos oss längs Östersjökus-ten. Honorna lägger sina

ägg i bräckvatten. De övervintrar i främst ladugårdar och suger under vintern blod från kreatur. Det är från denna mygga som den i Europa befintliga malarian härstammar. Orsaken till att parasiten finns här, är också att den behöver minst 2 veckor för sin utveckling, men när lufttemperaturen sjunker under +15°C, avstannar utvecklingen. Eftersom livslängden för en mygga under sommaren sällan överstiger en månad, är det lätt att förstå att parasiten får det svårt att komma upp till de 14 dagar med medeltemperatur över 15°C som den behöver.

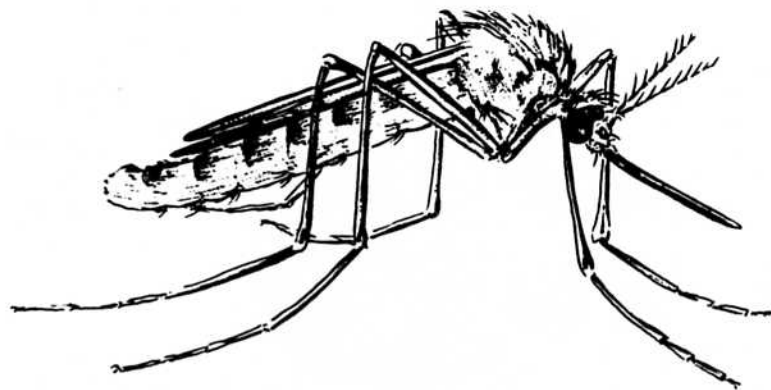
Lägger man där till att malariamyggan under de senaste 100 åren ändrat sina matvanor från att främst suga blod av människor till att nästan uteslutande terrorisera kreatur, förstår man att malarian svårligen kan få fotfäste hos oss.

En stilla undran kan man dock avslutningsvis kosta på sig.

Vad händer i framtiden, då alla jordbrukare av ekonomiska skäl föredrar att strunta i betesdriften och håller korna inne under sommaren i stället?

Kommer då, under en ovanligt varm sommar, åter malariamyggan att krypa oss människor in på skinnet?

FRAM FÖR ETT LEVANDE LANDSKAP MED BETANDE KOR I HAGARNA!

Vanlig stickmygga. Allas favorit! Allmän över hela landet. Den fullbildade myggan övervintrar.

Teckning: Anders Ståhl.

GÄRDSMYGEN - EN HÖGLJUDD SMAFAGEL.

Staffan Müller.

Gärdsmygen är vår näst minsta fågel.

Jag törs nästan lova att alla som vistats ute i skog och mark under våren, har hört denna säregna fågel.

Undanskymd, men ständigt på språng, lågt flaxande mellan buskar och snår, bland rotvältor och fjolårsgräs, lever denna kamouflagefärgade fågel som är så svår att upptäcka.

I förhållande till sin storlek torde Gärdsmygen vara en av skogens mest högljudda sångare. Högt och klart nästan gällt drillar den sin strof som utan vidare överröstar hyggets andra röster.

Redan i april, när snön ännu ligger djup, kan man höra fågelns revirläte.

Boet byggs oftast i en rotvältor och upptäcks lätt eftersom det nästan uteslutande byggs av grönmosa. Det byggs som en stor boll med ett knappt skönjbart ingångshål. Någon gång bygger Gärdsmygen också i en grenklyka, ganska öppet ofta i ögonhöjd. Vanligen läggs 5 - 8 ägg men undantagsvis kan det finnas ända upp till 16 ägg i redet!

Gärdsmygen är en insektsätare och som sådan har den knappast några problem att finna föda i det torra botenskiktet på hyggena. Säkert övervintrar många av våra Gärdsmygar när vädret tillåter. Huruvida vissa individer lämnar landet eller ej är osäkert.

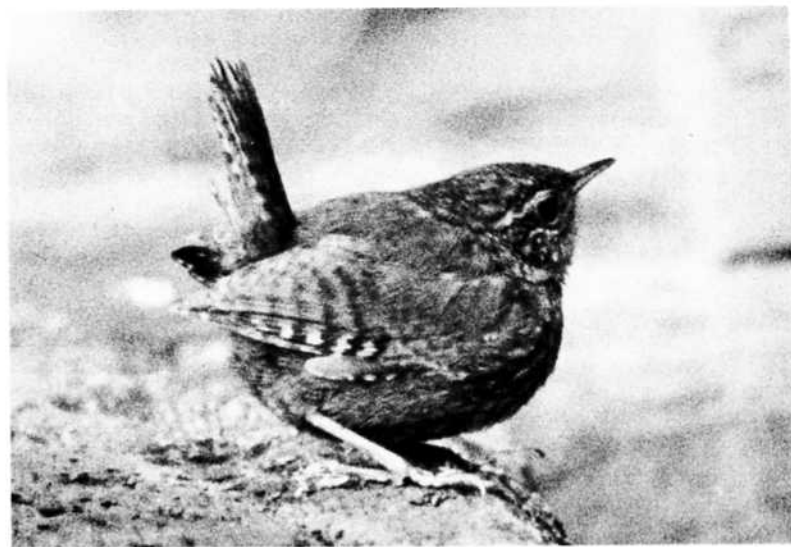

Foto: Ragnar Nyberg.

TRANANS ÅR 1988.

Staffan Müller.

ICF (International Crane Foundation) är centrum för världens tranforskning. Det är en stiftelse med sitt huvudsäte i USA.

Under de 15 år som man har verkat har man bl. a lyckats kartlägga och arbetat fram en räddningsplan för den mycket svaga stammen av Snötrana.

Detta år 1988, har utlysts som Tranans år och man skall nu försöka fördjupa kunskaperna om "vår" Tranas liv och leverne.

P.O. Swanberg, välkänd tranforskare och fantastisk fotograf från Falköping, är en av Sveriges representanter i ICF:s tranarbetsgrupp.

Vad han är speciellt intresserad av är följande:

Flyttningsrörelse.

Hur sker Tranans flyttning? För Tranor som observerats under flyttning bör noteras plats, datum, flygriktning, antal, flyghöjd, väder och vind.

Häckningsdata.

Plats för häckning, tid för äggläggning, kullstorlek, kläckningstid och eventuella störningsfaktorer. Även översomrande Tranor skall rapporteras!

Näringsuppgifter.

Alla tydliga uppgifter om vad Tranan äter, är av intresse.

Ruggning.

I vilken miljö ruggar Tranan? Alla fällda fjädrar från häckande Tranor, bör insamlas!

Familjestorlek under hösten.

Siffrorna som anger proportionen mellan 1-barns- och 2-barnsfamiljer under höststräcket är önskvärda.

Färgringmärkning.

Märkning med röda nummerade ringar har inletts i Europa. På rastplatser skall man spana efter Tranor med röd ring anbragt ovan tarsalleden. Siffrorna skall läsas nedifrån och upp! Fågelklubben har erhållit färgringar från P.O. Swanberg och skall förhoppningsvis lyckas märka Limsjötranorna i år.

Alla här nämnda frågeställningar är av stort intresse och de upplysningar Du kan ge kan lämnas in till:

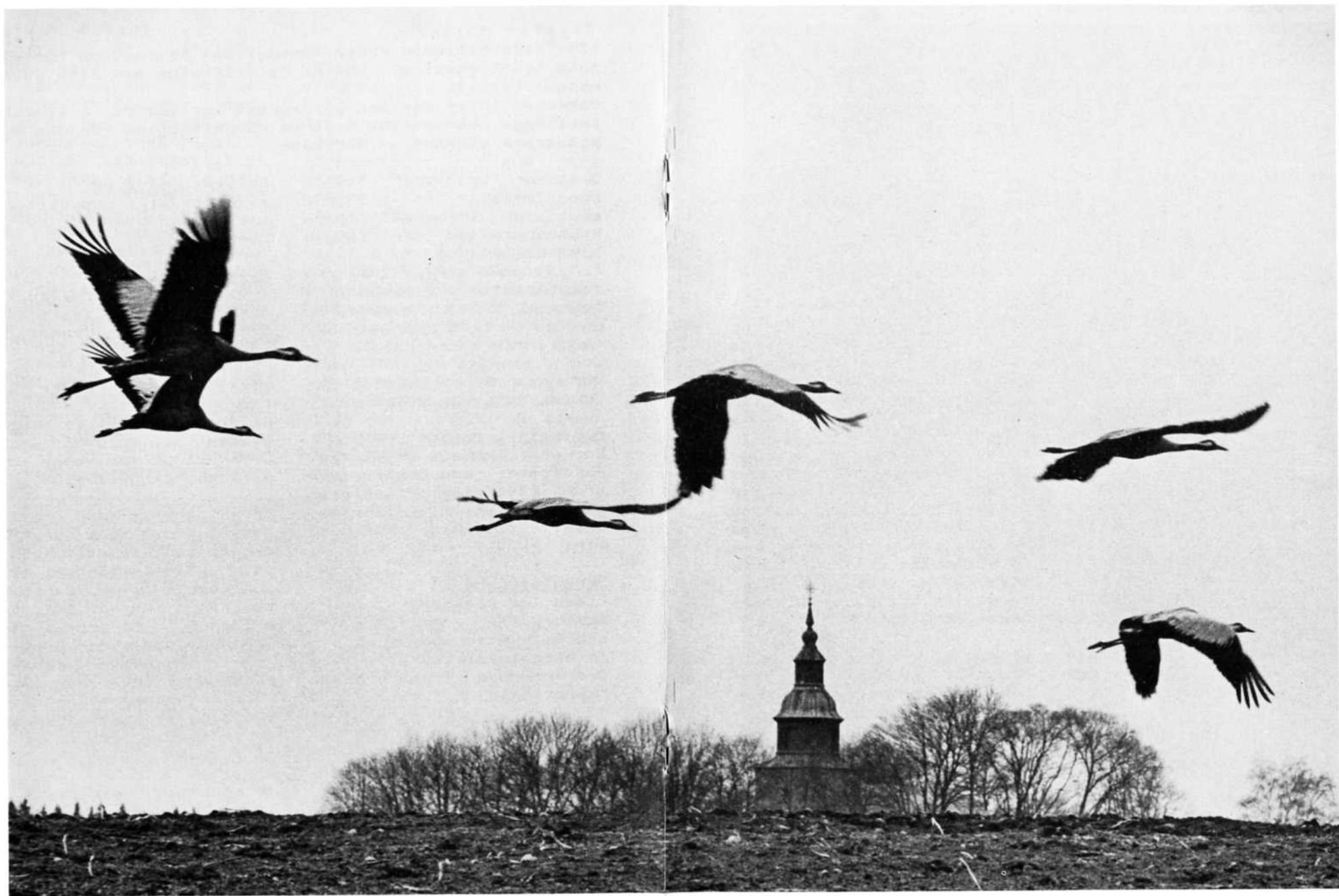
Staffan Müller Sturollasgattu 3 793 00 LEKSAND

eller sändas direkt till:

P.O. Swanberg Pl. 10629

521 00 FALKÖPING.

Lycka till med tranobservationerna !!!

PROJEKT PILGRIMSFALK I SVERIGE

Staffan Müller.
Pilgrimsfalken lever ännu under hotet att utrotas ur vår svenska fauna. För 70 år sedan uppgick den svenska stammen till ca 1000 häckande par. Efter årtionden av förföljelse och förgiftning, återstår nu blott ett tiotal kända par. Kanske det dubbla alla okända häckningar inräknade.

Med benäget bistånd av Göteborgs kommun, har en avelsanläggning byggts upp strax norr om den stora staden.

Här bedrivs nu uppfödning av falkar. Ett 15-tal burhållna falkpar producerar ca 15 ungar varje år. Dessutom lägger de ytterligare ägg som kan ersätta sterila och/eller förgiftade ägg från de vilda falkarnas bon runt om i Sverige.

Tidigare skickades alla befruktade falkägg till Danmark för maskinruvning. Numera kan man vid den nya anläggningen sköta den konstgjorda kläckningen själv.

För att undvika risken till inavel i den fåtaliga svenska stammen, har man sedan många år utbyte med finska, norska och skottska uppfödare.

Arbetet vid falkstation är synnerligen tidskrävande och utöver alla de ideella insatser som utföres, har projektet numera försetts med 3 deltidсанställda falkskötare.

Peter Lindberg, Fågelklubbens föredragshållare vid 10-årsjubileet, arbetar sedan 1972 med "projekt Pilgrimsfalk" som startades av SNF. Som projektledare försöker han följa stammens utveckling och bedriver forskning kring den intressanta fågeln.

Bidrag.

Som alla förstår, är arbetet med att försöka bibehålla den svenska pilgrimsfalkstammen mycket kostnadskrävande och jag hoppas med denna artikel att många av Fågelklubbens medlemmar vill hjälpa till genom att skänka en slant till:

FALKFONDEN

Postgironummer: 72 00 82 -7

Vilken konstig näbb du har, mamma. Men strunt i det, bara jag får mat så!!
Foto: Bo Timback.

UGGLEVAKA.

Bo Alexandersson.

Så var det dags igen för Fågelklubbens Årliga ugglevaka. Om man ska ha en lyckad ugglevaka eller inte, är ju en fråga om att ha tur. Men man kan hjälpa turen på traven lite också. För det första ska man ha bra guider, det hade vi. För det andra ska man ha fint väder, det hade vi. För det tredje ska man ha gott om ugglor, det hade vi också. Alltså var de yttre betingelserna gynnsamma.

Vi hade samlats c:a 30 personer på skolgården i Insjön. Redan antalet deltagare var en fullträff i sig själv. Lägg därtill ett strålande vackert väder, så förstår ni att förhoppningarna på kvällen var högt uppskruvade. De två sakkunniga guiderna, Henry Pollack och Mats Knutsson, hade för säkerhets skull varit ute och rekognoserat redan dagen före, så de visste var ugglorna hoade. Första försöket blev inte helt lyckat. En trolig Hornuggla vägrade att svara på Mats tillrop.

Vi fortsatte alltså till nästa anhalt. Där hade det hörts en Hökuggla vid ett tidigare besök. Med hjälp av en artificiell uggla (bandspelare), gjordes ett försök att locka fram några hoanden. Nu inträffade det som vi alla väntat på. Ett svagt "hå-å-å-å-å-å" hördes långt ute i skogen. Hökuggla!!! Efter ett stund hördes den igen och nu hade alla hört den. När vi stod där med spetsade öron, hördes det också en Slaguggla. Visserligen på mycket långt håll, men i alla fall! Efter en stunds överläggning beslutade våra guider

att vi skulle åka emot Sägmyra. Där kunde de garantera, att vi skulle få höra ugglor.

Vi stannade vid en liten by långt inne i skogen, vandrade tysta uppför en backe, beundrande ett vackert norrsken som fick hela himlen att flamma, och stannade framför en stor gran. Då började Hornugglorna att underhålla oss. Högt uppe i granen satt hanen och hoade på ett mycket försynt sätt. Som om detta inte var nog, började även en Päruggla att "bubbla" ute i den mörka skogen. Plötsligt blev en av ugglorna så nyfiken på vad som stod på, att den tog sig en flygtur alldeles ovanför våra huvuden. Den var väldigt ljus på undersidan och flög precis ljudlöst med en något vinglig flykt. Succé alltså.

Medan vi fikade och tittade på två satelliter, som korsade sina banor, precis ovanför våra huvuden, gick Mats ut i tystnaden och lyssnade efter flera ugglor. När han kom tillbaka hade han hört något spännande. En Slaguggla satt på relativt nära håll och talade om, för alla som

ville höra på, att det här var hans revir.

På samma plats hade vi nu fått uppleva tre sorters ugglor, två satelliter och ett vackert norrsken. Kan man mera begära?

Vår sista anhalt för kvällen var Berguvarna vid Få-

gelklubbens bur i Insjön. Så fort vi kom ut ur bilarna så hördes det mäktiga hoandet av vår största uggla. Det var en värdig avslutning på en fantastisk kväll.

Tack, Henry och Mats!

Päruggla.

Foto: Gunnar Lind.

BERGUVEN - DALARNAS LANDSKAPSFAGEL.

Staffan Müller.

Tidningen Land utsåg för några år sedan Talgoxen som landskapssymbol för vårt län.

Då höjdes säkert många undrande ögonbryn i frågan vad som gjorde denna fågel speciell för Dalarna.

Nu har Sveriges Television utsett landskapsdjur.

Valet för vår del föll på BERGUVEN.

Kven detta val har säkert förvånat många.

Intet ont om Talgoxe och Berguv. Båda finns här om än i skiftande antal.

För Berguven del är som bekant utbredningen synnerligen sparsam. Det är kanske oklart om det överhuvudtaget häckar något "riktigt" vilt par i Dalarna. Genom DOF:s försorg finns det några häckande par som härstammar från de utplanterade fåglarna.

Hur som helst är Berguven en pampig representant för

fågelfaunan och vi kan hoppas på att den här också får symbolisera faunavården och naturvårdsarbetet. Det är trots allt meningen att Uvarna i framtiden skall låta sig höras från många uvberg i länet.

Annars tycker jag personligen att ROSENFINKEN kan vara en typisk symbol för Dalarnas fåglar. Den upptäcktes för första gången som häckande fågel i Sverige, just här för några decennier sedan.

Det var John Palm som i Säterdalen fick se det första boet av en fågel som senare skulle visa sig bli en av våra vanligaste småfåglar. Och dessutom en av de vackraste!

Foto:
Ragnar
Nyberg.

Bilden visar ett gäng pappor och barn som ägnade några mornar och kvällar till exkursioner runt om i leksandsnaturen, en utmärkt start på nybörjargrupper.

DAGS FÖR NYA TAG MED UNGDOMSARBETET!

Staffan Müller.

Under årens lopp har Fågelklubben rekryterat ett stort antal ungdomar som nu är verksamma i Fågelklubben.

Massor av arbete läggs i dag ner av de yngre medlemmarna som ännu ej skaffat familj och beteendemönster som försvarar arbetet i föreningen.

För ett tiotal år sedan hade ungdomarna en egen sektion. Detta var kanske en överloppsinstitution, men mycket hände där. Exkursioner och övernattningsavslöste varandra.

Nu är det många ungdomar och barn som hör av sig och undrar om de får vara med i Fågelklubben.

Visst får de det, men vad har vi att erbjuda nybörjarna?

Jag tror att det är nödvändigt att vi ånyo planerar för fler ungdoms- och nybörjaraktiviteter!

Vem kan ta hand om dessa?

Nästan alla aktiva fågel-skådare är i dag stenhårt engagerade i Uv-projekt, örnutfodring och inventeringsarbeten. Därför hoppas jag nu att nya ledarförmågor kan höra av sig och anmäla sitt intresse.

Ställ upp på fågelklubben och dess ungdomar!

De kommer precis som det nuvarande gardet att behövas i naturvårdsarbetet i framtiden!

MUSIK VID SILJAN - BESÖK TINA ÄNGAR!!

Staffan Müller.

Kanske är det snart dags att vi engagerar oss i Musik vid Siljan. Med en hyfsad entréavgift skulle vi kunna skrapa ihop storkovan. Inga dyra avbrännningar: Förstklassiga sångare underhåller alldeles gratis!

Rättvik.

Tina Ängar ligger i Rättviks kommun och utgör ett av siljansområdets absolut bästa fågellokaler.

Strax innanför gränsen, efter Saluån och Utby ligger ett stort område med jordbruksmark och lövsly. Riksvägen skär rakt igenom området, som således är väldigt lättåtkomligt även för den bekväme.

När man färdas ifrån Leksand har man stora lövdungar och mestadels igenväxta tegar på vänster hand ner mot Siljan. Ovanför vägen ligger de ännu brukade åkrarna. Här finns både klövervall och sädesfält.

Sångare i natten.

Den bästa tiden att besöka området är nattetid. Då har framför allt den mesta blismen tystnat och nattsångarnas kör satt igång. Bertil Spåman, den duktige rättviksornitologen, tog mig med till ängarna en ljummen junikväll i midsommartid.

Vi skulle lyssna på bl.a Kornknarr. Tyvärr så hade klövervallen i Altsarbyn

just denna dag slagits av, så av Kornknarren hörde vi intet.

På Ödetomten mitt emot satt däremot en Kärrsångare och sjöng. I samma träd satt också en Flodsångare. Dess energiska skyttlande var lätt att särskilja från Gräshoppsångaren som också hördes från samma plats.

Från Altsarbyn begav vi oss ner på Tina Ängar. Där hördes fler Kärrsångare. Bertil berättade att man det året lokaliserat minst 5 olika Kärrsångare i området.

1987 lokaliserades inte mindre än 2 Busksångare på Tina Ängar.

Går man vidare ner genom lundarna mot Siljan kan man också höra merparten av de övriga nattsångare som mellansverige har att erbjuda. Eftersom slymarker anses som skräpområden och enligt lag skall planteras igen, måste vi vara särskilt rädda om ett sådant unikt område som Tina Ängar. Naturvårdsintresserade i Rättvik kämpar för Ängarnas bevarande och skötsel. Vi måste hjälpa dem om det behövs!

HÄNG MED till Tina Ängar i sommar! Bertil Spåman tar oss med runt Ängar och dungar. Se program på sista sidan.

UPPROP OM TORNFALEKEN.

Återigen är Tornfalken föremål för ett speciellt upprop. Trots återkommande annonser är rapporteringen av tornfalksobservationer mycket sparsam.

Sören Stenberg och Staffan Müller försöker skapa en samlad bild av Tornfalkens förekomst i kommunen. Under fjolåret häckade ca: 15 par här, en siffra som är ovanligt hög jämfört med regionen i övrigt.

Alla observationert tas emot med stor tacksamhet

Tornfalken tenderar att förändra sitt val av biotop. Normalt förknippar vi falken med bördiga slättbygder där det finns gott om talldungar att häcka i. Limsjön, Brenäs, Byrviken och liknande områden är traditionella tornfalkslokaler.

Under senare år, framförallt 1987, dök så Tornfalken upp på allt fler hyggen. Holkar och högstubbar blev accepterade boplatser. Under goda gnagarår som det föregående, och troligen även detta år, är det sannolikt att Tornfalken kommer att välja många hyggen som häckningslokal. Det är också möjligt att falkarna mer långsiktigt ändra vanor och i framtiden kommer att föredra hyggesbiotopen före Jordbruksbygden.

Du som är ute i skog och mark, var extra uppmärksam på Tornfalkarna. De kan skådas från månadsskiftet mars/april till långt in på hösten. Under bärsåsongen kan man säkert få se många ungvullar som övningsflyger över lingenmarkerna.

Foto: Gunnar Lind.

VAR VAKSAM OCH RAPPORTERA TILL:

STAFFAN MÖLLER tel. 13495 el 61106

SÖREN STENBERG tel. 11993

TACK PA FÖRHAND!

NÄRA TILL NATUREN.

En temavecka med Naturvårdsverket.

Kampanjerna avslöser varandra detta år.

Landbyggs-90 syftar till att mobilisera landsbygden i hela Sverige och har lokalt inneburit stora framsteg för landsbygdsutvecklingen.

NÄRA TILL NATUREN är Naturvårdsverkets kampanj som syftar till att locka ut svenskarna i naturen i allmänhet och till reservat och nationalparker i synnerhet.

I Leksands kommun finns det två naturreservat som skall uppmärksammas; Prästön i Insjön och Björkberget i Siljansnäs.

Under hela vecka 35 kommer olika aktiviteter att avslösas varandra här i kommunen.

Eftersom Fågelklubbens ordförande fungerar som kommunens naturvårdsombud under året, är det lämpligt att koppla ihop förening och institution under denna vecka. Vidare har Friluftfrämjandet och övriga organisationer som verkar för naturvistelser en mycket viktig roll under kampanjen NÄRA TILL NATUREN.

Skolan och fritidsnämnden kommer också att kallas till ett möte där strategin

för arbetet kommer att läggas upp.

Det riksomfattande målet är att 2 miljoner svenskar skall mobiliseras under veckan.

Utan att ha samrått med övriga intressenter i detta spörsmål, kan här nämnas att Leksands Fågelklubb hoppas kunna genomföra aktiviteter på Prästön och Björkberget vid Naturum. Förhoppningsvis kan vi engagera en ångbåt som fraktar folk till Insjön.

I tidningarna och Leksandsbladet kommer Du att kunna läsa mer om detta.

FALSTERBO IGEN.

Trots att det bara var ett år sedan vi besökte Falsterbo under fåglarnas höstflyttning, har det redan kommit många önskemål om att Fågelklubben borde arrangera en resa till Skåne redan i år. Göte Bergkvist har undersökt möjligheterna och när Årsmötet dessutom beslöt att sponsra en ny resa, var det inte svårt att motivera till ett erbjudande 1988.

Resan kommer att äga rum mitt under bästa sträcktid då mängder av rovfåglar kommer att passera ut över Östersjön.

Duvor och finkar kommer också att finnas längs ner i Sverige under denna tidpunkt. Som bekant är det sen väldigt mycket beroende på vädret vad som kommer att dyka upp.

Precis som 1986, kommer vi

i år att få hjälp av den likaledes oförglömlige GUSTAF RUDEBECK.

Kanske kommer Göte att lyckas bättre i sina födosök efter Skånska världshus än föregående reseledare. Ett år dock säkert, att oavsett hur han kommer att lyckas med det, skall den föregående sitta bekvämt tillbaka lutad i den buss som för till Skåne den 22 september.

Preliminärt program.

Torsdag 22/9. Avresa kl. 12.00.

Fredag 23/9. Falsterbos sydspets, Nabben, skall avspans under ledning av Gustaf Rudebeck.

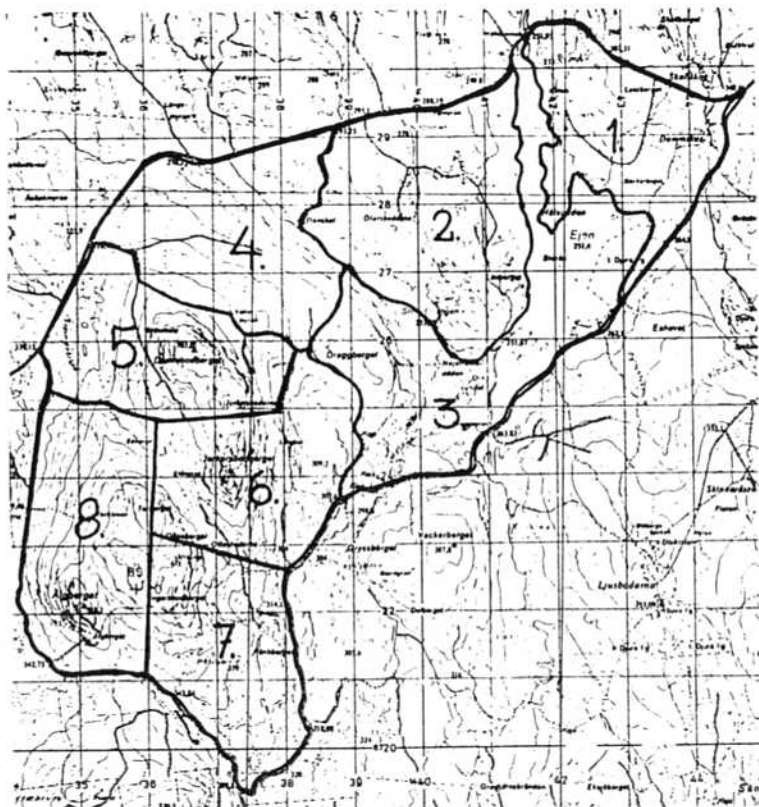
Lördag 24/9. Rundresa i Skåne. Våmbs ängar och andra fina fågellokaler skall besökas.

Söndag 25/9. Aterresa kl. 06.00.

Resan kostar 250:- / pers. Ungdomar under 20 år betalar 150:-. Den som vill kan bo och äta på förläggning till ett pris av 85:- / dygn + valfritt frukost för 24:-, middag för 42:-. Den som föredrar tältplats och egen matsäck (spritkök), betalar bara 20:- / dygn + mat.

Anmälan till resan är bindande och resekostnaden betalas i förväg in på Fågelklubbens postgiro nr. 438 26 34 - 6. Övriga kostnader för tältplats, ev. logi och förtäring, erlägges på plats.

Anmälan till Göte Bergkvist tel. 140 40 (dagtid).

I NVENTERINGSOMRADE.

Under året skall ett stort, ca 50 km², landområde totalinventeras. Området som sträcker sig från Damskog till Klgberget (se kartan), skall senare utgöra ett referensområde för beräkning av fågelarternas antal i motsvarande och liknande skogsbiotoper i kommunen.

Gunnar Lind är ansvarig för detta mycket omfattande arbete.

Inventeringslagen, som delat in området i rutor enligt ovan, är nu mycket intresserade av hjälp med rapporter från området.

Kontakta följande inventeringsledare om Du har något att rapportera eller om Du vill följa med på en inventeringstur:

1. Sören Stenberg	tel 11993	2. Kjell Bond	tel 11508
3. Henry Pollack	tel 40964	4. Gunnar Lind	tel 11866
5. Gunnar Wennberg	tel 10394	6. Stig Hännberg	tel 23101
7. Per Lindberg	tel 13277	8. Ulf Bond	tel 11508

SPECIAL INSTRUMENT FÖR BOLETARE.

Som en del av cirkelarbetet för inventeringslagen, som vi berättade om på föregående sida, ingick tillverkning av miniteleskop.

Med hjälp av ett litet rör med inbyggd spegel och belysning kan alla bohål och holkar undersökas utan att alltför stor störning måste tillgripas.

Speglarna har specialbehandlats av OPTILEKS som utan ersättning hjälpt oss finslipa glasen.

Därför vill vi här passa på att tacka firman och slå ett slag för det avancerade hantverk de står för.

Har Du något specialuppdrag avseende slipning eller tillskärning av glas: **KONTAKTA OPTILEKS.**

100% TITAN 48% LATTARE
Ultra Comfortable - Abrasion Resistance - Corrosion Proof

TITANOS

705 E

* Alla metalldelar av ren titan
* I jämförelse med vanliga metallbågar

TITANOS: En vision av det kommande